

Michelle Vrolijk &
drs. Viviane Miellet

PIJN BIJ HONDEN

7 symptomen waardoor
jij kunt herkennen dat
jouw hond pijn heeft.

INLEIDING

Je dierbaren pijn zien hebben is voor niemand leuk en voor een hondeneigenaar is het vaak extra lastig. Een mens kan immers zeggen dat hij pijn heeft en aangeven waar het zit. Als (jong) volwassene kun je tevens zelf actie ondernemen, het aan iemand melden, naar de dokter gaan etc.

DIVERSE HANDVATTEN

Met dit e-boek krijg je een aantal handvatten om zelf te zien dat er iets met je hond aan de hand is.

Want hoe zie jij dat jouw hond pijn of ongemak heeft?

INHOUDSOPGAVE

Door dit e-boek te lezen kun je jouw hond helpen en beter 'begrijpen'.

Omdat pijn bij honden vaak (te) laat wordt opgemerkt of verkeerd wordt geïnterpreteerd.

Wij wensen jou, met dit e-boek, inzichten en herkenning van mogelijke pijn bij jouw hond.

Michelle & Viviane

=

MV & VM

Inleiding	2
Inhoudsopgave	3
Van levensbelang - Pijn bij dieren	4
Over de schrijfsters	5, 6
7 Symptomen:	
1. Jong & oud	7, 8, 9
2. Chill op de bil	11
3. Kijk eens in de poppetjes van m'n ogen	15
4. De hond met humor	18
5. De 'piranha'	23
6. De vrolijke staart	29
7. We hebben een hijger in ons midden	32
Tip	34
Opleidingen, workshops en meer	35, 36
Met andere ogen	37
Epiloog	38

VAN LEVENSBELANG

Pijn is onprettig maar eigenlijk van levensbelang. Wanneer je in een spijker stapt en dat geen zeer doet, dan loop je door. Grote kans dat je enkele dagen later een levensbedreigende verwonding hebt opgelopen. Door pijn reageer je sneller waardoor je kordaat en adequaat kunt (laten) handelen. Wanneer de spijker eruit is en het nog wel pijnlijk is, dan doe je automatisch wat voorzichtiger.

Daarnaast is pijn een gewaarwording die door iedereen anders ervaren wordt.

“WEETJE”

Wist je dat pijnstilling, bijvoorbeeld na een operatie, aan dieren sinds het laatste deel van de 20e eeuw wordt gegeven. Men dacht dat het zenuwstelsel bij dieren en baby's anders 'ontwikkeld' was.

PIJN BIJ DIEREN

Over pijn bij mensen is al veel gezegd en geschreven.

Pijn bij dieren is iets wat eigenlijk pas de laatste decennia aandacht krijgt.

In ons werk worden wij dagelijks geconfronteerd met pijn en lichamelijke ongemakken bij honden. Veel eigenaren vragen hoe ze het hadden kunnen voorkomen of eerder hadden kunnen signaleren.

©Foto: wendyfoto.nl

©Foto: Maayke Klaver

MICHELLE VROLIJK

Michelle Vrolijk begeleidt als gedragsdeskundige honden en eigenaren. Ze krijgt dagelijks in haar praktijk honden met 'ongewenst gedrag'. Naar haar ervaring ontstaat minimaal zeventig procent van de problemen mede door pijn, lichamelijk en geestelijk.

Mede daarom ligt dit thema haar aan het hart.

Omdat een hond grotendeels afhankelijk is van de eigenaar, is Michelle een groot voorstander van kennisuitbreiding. Ze geeft dan ook regelmatig lezingen en workshops.

Ze is een enthousiaste en gedreven dierenliefhebster, eigenaresse van haar praktijk voor hond en mens [MichelleVrolijk.nl](https://michellevrolijk.nl) en mede-schrijfster van dit e-boek. Tevens organisator van de opleidingen 'Pijn bij honden'.

VIVIANE MIELLET

Viviane Miellet is een complementair werkend dierenarts.

In de reguliere praktijk kwam zij vaak pijn bij dieren tegen. Sommige dieren werden goed geholpen met de reguliere middelen en methodes. Andere dieren konden er onvoldoende mee uit de voeten.

Tijdens haar zoektocht naar aanvullende mogelijkheden kwam ze in aanraking met verschillende behandelwijzen. Dagelijks ziet zij dieren met ongemak en pijn welke soms subtiel en soms overduidelijk waar te nemen zijn.

Door een holistische benadering, een combinatie van Oosterse en Westerse toepassingen, ziet ze dat dieren meer kans hebben pijnvrij door het leven te gaan. Ze is eigenaresse van haar praktijk voor dier en mens, AndereDierenarts.nl en medeschrijfster van dit e-boek

©Foto: photos.zweers.com

1. JONG & OUD

JONG

Zelfs als een pup van jongs af aan afwijkend gedrag vertoont, wil dat niet zeggen dat het normaal is. Kijk bijvoorbeeld naar hoe een pup 'poept'. Wat je al vroegtijdig kunt waarnemen is de houding waarin dit gebeurt.

PRAKTIJKVOORBEELD:

Een volwassen hond staat te 'turfrappen' met de achterpoten tijdens het poepen.

Hij deed dit al van pup af aan en blijkt op 2-jarige leeftijd een hernia te hebben ontwikkeld.

Is er een verband hiertussen?

MV:

“Mijn ervaring is dat honden met pijn vaak een korter lontje hebben, soms in specifieke situaties. Bij rugpijn is het niet ondenkbaar dat een hond uit zelfbescherming van zich afsnauwt wanneer een andere hond op ze afgestormd komt, onder de staart wil snuffelen of erop gaat rijden.

Mensen zijn dan geneigd om het ‘ongewenste gedrag van de hond aan te pakken’ in plaats van te kijken naar de vraag ‘waarom’ de hond een korter lontje heeft en dit gedrag vertoont. Dan wordt in feite niet naar het totale plaatje gekeken.

Daarnaast is een incident of aanvaring tussen honden vaak een negatief leermoment voor alle betrokkenen.”

VM:

“Een hernia is meestal niet iets wat plotseling ontstaat. Het lichaam geeft al van tevoren aan dat er pijn/ongemak is.

De hernia is dan het gevolg van ‘de druppel die de emmer laat overlopen’.”

De hond die tijdens een wandeling achter blijft omdat hij zijn draai moet vinden om te gaan zitten poepen. En als hij dan een plek gevonden heeft, onrustig om zich heen zit te kijken.

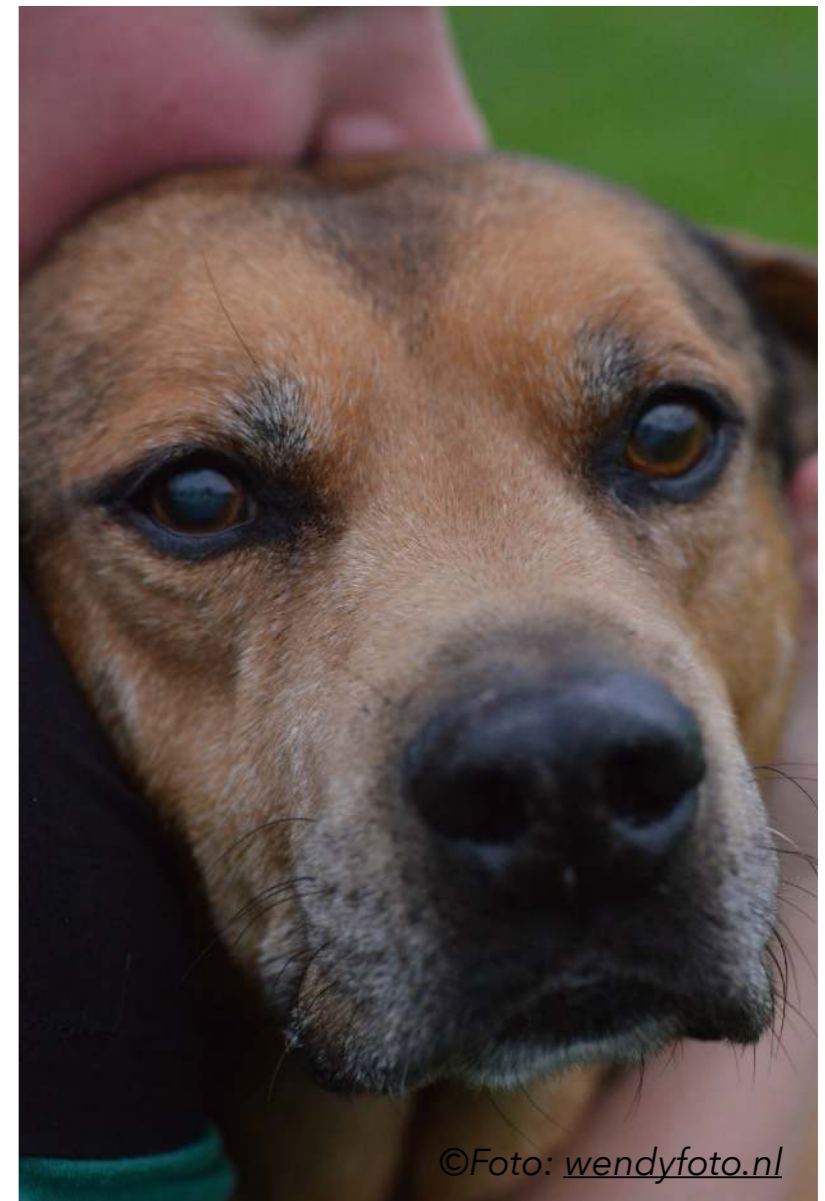
De oude hond die bijna in een spagaat stand staat met z'n achterpoten en steeds verder wegzakt in deze houding. Of lopend poept.

Zomaar wat voorbeelden van mogelijke rug-, knie-, en/of stoelgangproblemen.

OUD

Oud betekent niet gewoon strammer, langzamer en vermoeider.

Pijn kan een grote rol spelen.

©Foto: wendyfoto.nl

MV:

EERSTE SYMPTOOM:

LET OP DE LICHAAMSHOUDING TIJDENS HET POEPEN

VM:

“Mensen vinden het vaak ‘gewoon’ als een oude hond strammer, vermoeider en langzamer wordt en nemen het voor lief. Er zijn echter diverse mogelijkheden om een oude hond lichamelijk te ondersteunen. Daarnaast kun je je oudje helpen, door bij hem in de buurt te blijven ter bescherming, daar waar nodig of gewenst.

Als een hond zoals hiervoor beschreven in een spagaat stand poept, omdat hij zijn lijf niet overeind kan houden door bijvoorbeeld spierzwakte of pijn. En daarna ook niet zo makkelijk weer overeind komt. Dan lijkt me dat pijnlijk maar ook stressvol. Hij voelt zich wellicht extra kwetsbaar in zo’n situatie of raakt tijdens de wandeling achterop omdat het poepen meer tijd in beslag neemt dan voorheen. En deze situatie doet zich dan elke dag voor en waarschijnlijk meerdere malen per dag!

Het leven met een oude hond kan moeilijk zijn omdat je het leven langzaam ziet eindigen, maar het kan ook een mooi en liefdevol proces zijn als je hem goed begeleidt en ‘gaande’ weet te houden.”

“Rugproblemen kunnen ook door irritatie/pijn in de buik komen.”

2. CHILL OP DE BIL

Als je ziet dat je hond echt een voorkeurskant heeft en bijvoorbeeld altijd op één bil hangt, dan is de kans groot dat hij aan één van beide kanten pijn of ongemak ervaart.

Vaak vanuit zijn heup of bekken.

Immers; waarom zit de hond niet in balans?

Soms heb je het niet eens in de gaten en wijst iemand anders je erop omdat ze het 'grappig' vinden: "Wat zit je hond lekker te chillen!":-)

"Ja, zo zit hij altijd, op z'n ene bil".

VM:

©Foto: photos.zweers.com

“Pijn kan heel subtiel zijn, zo’n constante licht zeurende pijn of spanningen in het lichaam.

Deze kan ontstaan zijn door een acuut trauma welke een gevoelige plek blijft.

Bijvoorbeeld door een botsing met een paaltje of een andere hond. Hierbij kan een hond echt flink acute pijn ervaren. Je hoort dan misschien even een piep, ziet de hond het van zich afschudden en weer verder gaan.

Dat wil niet zeggen dat de pijn dan over is; andere dingen zijn op dat moment voor de hond belangrijker (bal, spelen, andere honden...).

Of de hond laat het gewoonweg niet duidelijk zien, ‘is hard voor zichzelf’.

Zo’n botsing kan echter het begin zijn van (grotere) lichamelijke problemen, die dan op latere leeftijd vaak pas geconstateerd worden.

Een manueel werkende dierenarts kan deze verstoringen in het lichaam waarnemen en behandelen, om erger te doen voorkomen.”

ASYMMETRISCHE HOUDINGEN

We geven nu het voorbeeld van zitten, maar altijd op dezelfde zijde willen liggen of andere (duidelijke) asymmetrische houdingen kunnen net zo goed op ongemak en pijn wijzen.

Pijn hoeft niet alleen uit het skelet te komen (botten, pezen en gewrichten).

Pijn in de buik (darmen, lever, nieren, maag, etc.) kan ook net zo goed.

MV:

“Is jouw hond rechts of links georiënteerd?”

Bijvoorbeeld een reu die veelal zijn linker of rechter achterpoot optilt bij het plassen en daar speciaal voor ‘inparkeert’.

Kijk ook eens naar de gespiering van beide achterpoten en billen, vergelijk dit eens met de voorhand.

Het ongelijk afslijten van de nagels.

En zo zijn er meer voorbeelden te bedenken.”

TWEEDE SYMPTOOM:

UIT BALANS ZITTEN - ASYMMETRIE IN HET LICHAAM

“WEETJE”

In maart 2019 start de 2de opleiding ‘Pijn bij honden’.
Verschillende sprekers, invalshoeken en inzichten.

Michelle Vrolijk verzorgt diverse opleidingen rondom het thema ‘Pijn bij honden’ zie:

[Opleiding-pijn-bij-honden](#)

3. ‘KIJK EENS IN DE POPPETJES VAN MIJN OGEN’

Als hondeneigenaar weet je als geen ander hoe vragend en smekend de blik kan zijn voor dat ene stukje vlees.

Net als bij de mens kun je zeggen dat de ogen de ziel van de hond weerspiegelen.

Je kunt hierbij denken aan bijvoorbeeld: dof, fel, starend, kwetsbaar, in zichzelf gekeerd, fixerend, etc.

MV:

VM:

“Een gezonde pijnvrije hond is een gelukkige stressvrije hond.

De blik van je hond moet daarom doorgaans zacht en ontspannen zijn. Bedenk dat pijn zowel lichamelijk als geestelijk kan zijn. Pijn kan ook ontstaan door factoren buiten het lichaam: zoals opgesloten worden, beperkte toegang tot drinken hebben, gepest worden, overvraagd worden of weinig aandacht krijgen.

Daarnaast is pijn door verlies van een dierbare ook mogelijk. Of dit nu een mens of een ander dier betreft.”

“Heeft je hond ‘kleine oogjes’ en kruipt hij in elkaar bij een aai over de kop? Dan zou het zomaar kunnen dat je hond hoofdpijn heeft. Deze pijn kan ook vanuit de nek komen.”

Niet iedere reactie van je hond hoeft direct pijn te betekenen.

Kijk daarom naar het totaal plaatje.

Zijn er meer 'afwijkingen' en zie je dit vaker?

DERDE SYMPTOOM:

BLIK IN OGEN - UITSTRALING KOP

TIP

Maak elk jaar bewust een foto van je hond: bijvoorbeeld van de snoet. Op een relaxte manier. En doe dat elk jaar opnieuw om deze te vergelijken met voorgaande jaren. Omdat jij je hond waarschijnlijk elke dag ziet en dingen ook geleidelijk kunnen gaan, heb je zo een mooie referentie.

[en leuke foto's ;-)]

4. DE HOND MET HUMOR

Je kent ze wel, op de parkeerplaats van het bos, mensen die er een half uur over doen om de hond weer in de auto te krijgen.

“Ja, hij wil nog langer spelen.” Het spelletje ‘pak me dan als je kan’ ;-)
Maar is dat zo? Was de wandeling te kort of speelt er iets anders?

Natuurlijk kan de hond de auto eng vinden, sprong hij de vorige keer tegen de klep of ruikt de auto naar iets vreemds. In die gevallen kan het om een ‘nare’ ervaring gaan of moeilijk inschatten van de sprong.

Het kan ook zijn dat de wandeling inderdaad te kort was. Dat het vooruitzicht de rest van de dag (alleen) thuis te zijn, minder aantrekkelijk is dan wat hij nu heeft. Gaat hij zelden naar het bos en zijn de prikkels aldaar super interessant? Of is hij juist door het dolle door te veel drukte en prikkels tijdens de wandeling of op de parkeerplaats?

MV: "Ik heb ervaring met honden die de auto niet in willen omdat ze de auto gewoonweg niet in kunnen, omdat het springen zeer doet. Het kan ook zijn dat de hond bij de bosrand blijft 'dralen', omdat hij weet wat komen gaat."

VM: " Het kan ook zijn dat ze vertwijfeld naar de auto zitten te kijken en voelen dat ze het niet redden om te springen.

Dat ze te stijf zijn, te weinig spierkracht hebben of de fysieke kracht niet (meer) hebben."

EEN PRAKTIJKVOORBEELD

MV:

VM:

“Een hond wilde regelmatig na een boswandeling de auto niet in en de eigenaar zag dit als een gedragsprobleem. Bij nader inzien bleek het te gaan om pijn. De hond liet dit op verschillende manieren duidelijk zien. Onderzoek bij de dierenarts wees uit dat de hond rugpijn had en last van een knie.

Na een intensievere wandeling kon de hond de auto niet meer inspringen. Dit was echter precies de reden waarom de eigenaar dacht “hij wil niet mee naar huis”, want voor de wandeling lukte het wel.”

Een andere oorzaak komt ook voor, bijvoorbeeld (te) weinig ruimte in de auto waardoor het niet mogelijk is om te gaan liggen.

“Sommige honden hebben start kreupelheid, dus bij het opstaan of begin van de wandeling. Andere honden hebben belastingkreupelheid, dus na inspanning.

Pijn kan heel divers zijn: bij sommige honden geeft aanraking verlichting en bij anderen juist pijn.”

VIERDE SYMPTOOM:

NIET MEER IN DE AUTO KUNNEN KOMEN

Houd er rekening mee dat lopen op mul zand voor de heupen en andere gewrichten intensief kan zijn.

Kijk niet alleen naar de lengte van de wandeling maar ook naar wat de hond doet qua inspanning tijdens de wandeling. Loopt de hond wat 'te scharrelen' of is er sprake van veel spel en beweging?

5. 'DE PIRANHA'

De kleine hond met klepperende kaakjes of de hond die zijn lip op trekt. De piranha die in de borstel hangt. De hond die zenuwachtig aan je handen likt bij aanraking van z'n pootjes. Het aanvallen van het nagelschaartje.....

Allemaal indicaties dat er iets aan de hand is of aan de hand is geweest, bijvoorbeeld een minder leuke ervaring.

Er zijn ook honden die in hun 'constitutie' "blijf van m'n lijf" hebben.

Niet iedere hond wil door iedereen aangeraakt worden, net als mensen. Daarnaast geldt dat iets tolereren iets anders is dan iets prettig vinden.

MV:

“Snappen en snauwen kan ook gebeuren uit angst en onzekerheid.

Als er bij voorbeeld weleens in ‘het leven’ van de nagel geknipt is, dan kan dat bij een volgende keer parten spelen; je hebt dan te maken met een ‘herinnering’.

Of wanneer er bij het trimmen een keer in het velletje is geknipt of shampoo in de ogen is gekomen bij het wassen. Dat kan resulteren in een onrustige of snappende hond op tafel. Op het moment zelf maar ook bij een volgende keer!

Dan is de kans reëel dat de knipbeurt wederom als stressvol of pijnlijk wordt ervaren en de hond van zich af bijt.”

EEN PRAKTIJKVOORBEELD

VM:

©Foto: wendyfoto.nl

“ Het komt vaker voor dat middelbare of oudere honden met plotseling snappen of snauwen naar de kleinkinderen of visite, in de praktijk worden aangeboden. Vaak zijn dit honden die wat ‘hard’ voor zichzelf zijn en geen duidelijke pijn aangeven.

Het betreft vaak honden die trekken aan de halsband of ooit gecorrigeerd zijn (geweest) met de halsband. Honden die op één of andere manier trauma hebben opgelopen: trekken, vallen, botsen, uitglijden, over de kop slaan, gebeten zijn, etc.

Uit lichamelijk onderzoek blijkt dan vaak een ‘verschuiving’ van één of meerdere (hals)wervels, waardoor de zenuwen bekneld kunnen zijn. Hierdoor ervaart het dier chronische pijn.

Door onverwachtse aanraking kan de hond ‘bang’ zijn dat de persoon de ‘gevoelige plek’ aanraakt. Zich weer bewust zijn van de gevoelige plek en een ‘blijf van m’n lijf’ signaal afgeven.

Wanneer de subtiele signalen niet ‘gelezen’ worden door de persoon in kwestie, zal de hond minder subtiel z’n grenzen aangeven en dus snauwen, snappen of bijten.

Het kan zijn dat de hond, tijdens het onderzoek van de dierenarts, juist zijn nekspieren aanspant, z’n adrenaline omhoog gaat en hij niets laat merken.

Terwijl hij juist bij een subtiele aanraking wel de pijn zal aangeven.”

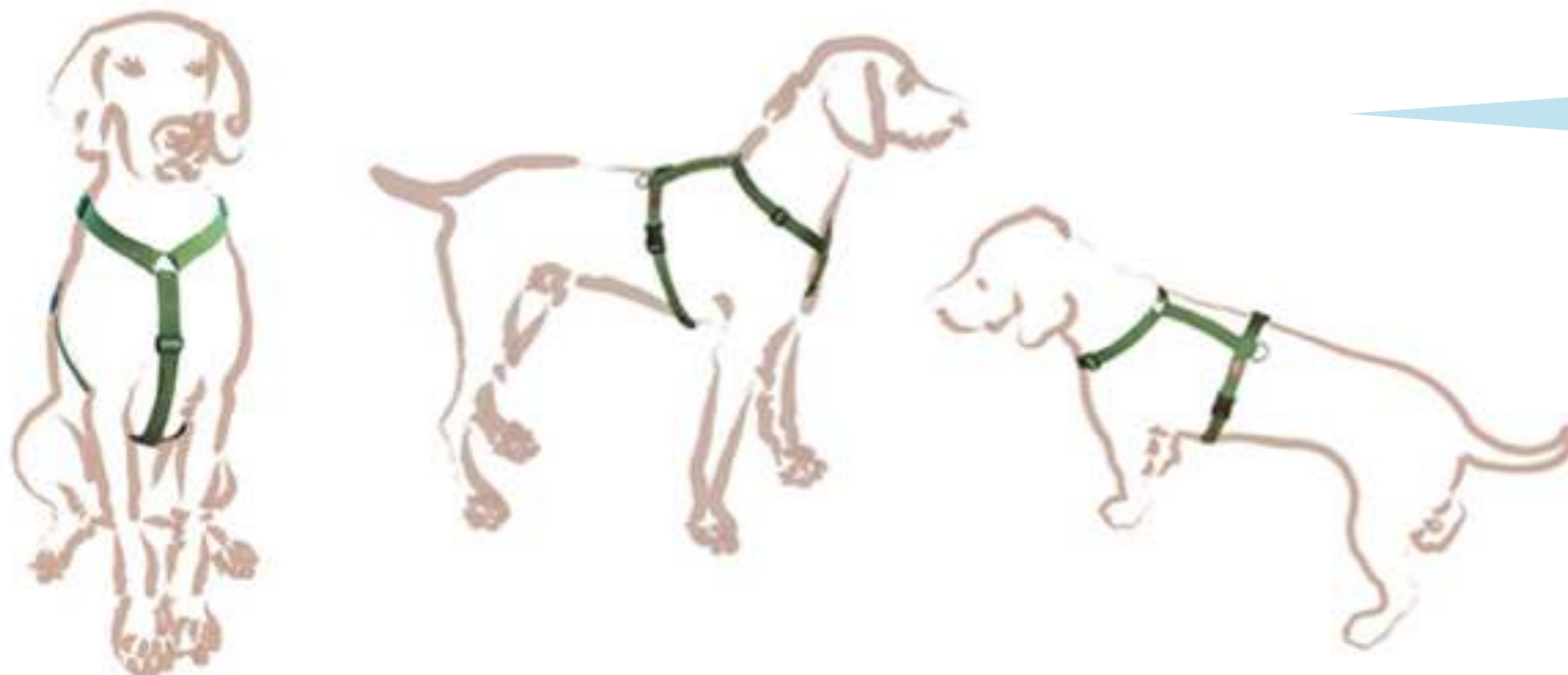
MV: TIJD VOOR TUIG?

“Wanneer je een tuigje voor je hond hebt aangeschaft; introduceer het dan stapsgewijs.

Trek het **altijd rustig** aan en uit.

Maak het ‘op maat’ op het moment dat je hond het niet aan heeft.

Dat is prettiger voor je hond.”

“WEETJE”

Door rukjes aan de halsband (door de eigenaar of door de hond zelf) kan chronische irritatie en beschadiging van de nek of verschuiving van de wervels ontstaan.

Hierdoor kunnen problemen in het hele lichaam ontstaan, zoals verhoogde druk in de kop, verminderde zenuwsignalen naar de borst, buik, rug, beknelling van de schildklier en slokdarm etc. etc.

MV:

TIJD VOOR TUIG!

Hier en hierboven (vorige bladzijde) zie je een voorbeeld van een goed passend hondentuig van het Italiaanse merk Haqihana, hetgeen onder andere bij Michelle verkrijgbaar is.

“Aan de voorkant heeft het een Y-vorm waardoor de schouders van de hond ongehinderd en pijn-vrij kunnen bewegen.

Een tussenstuk op de rug zorgt ervoor dat het tuig geen irritatie in de oksels veroorzaakt.

Het aansluitpunt voor de lijn is op de rug van de hond, zodat de hond niet uit balans wordt getrokken.

Een tuig past bij bijna iedere hond, er zijn echter altijd uitzonderingen.

Er kunnen ook redenen zijn waardoor een tuig voor een hond niet prettig is, omdat het druk geeft op een gevoelige plek, of dat hij zich opgesloten voelt.

Dit kan tijdelijk zijn, goed advies hierin is zinvol.”

VM:

VIJFDE SYMPTOOM:

SNAPPEN EN SNAUWEN

©Foto: wendyfoto.nl

“Sommige honden hebben ‘moeite’ met een tuig. Dit kan meerdere redenen hebben.

Wanneer het ‘te snel’ is omgedaan en bij de eerste ervaring de oren ‘meegetrokken’ werden of een bandje/oogje/sluitstuk tegen een oog aan is gekomen, zal de hond de volgende keer minder makkelijk het tuig om laten doen.

Ook wanneer de schedel, nek, poten of rug gevoelig zijn en de lus over de kop gaat, kan de hond voor het tuig weglopen.

Of juist als de voorpoten opgetild moeten worden om het tuig aan te trekken. Het optillen van gevoelige voorpoten of juist het gewicht verplaatsen op de achterpoten kan als onaangenaam ervaren worden.

Wanneer je de huid op de rug van je hond ziet ‘trillen’ bij aanraking, is dat een aanwijzing dat het gevoelig is.

Kijk dus goed naar jouw hond; elk dier is anders. Een op maat gemaakt/ gekocht tuig is vaak het prettigste.

En in een aantal gevallen een tuig die je op ‘alle punten’ kunt aanpassen. Net als bij mensen kan ook de omvang van een dier veranderen, wanneer ze in de groei zijn of aankomen/afvallen. Een kilo meer of minder heeft ook invloed (zeker bij kleinere rassen) of het tuig prettig zit (/blijft zitten).

Ofwel een goed passend tuig is een plezier voor mens en dier!”

5. 'DE VROLIJKE STAART'

Een kwispelende hond is niet per definitie een vrolijke hond. Een hond kan ook kwispelen uit onzekerheid of angst. Wanneer een hond niet meer kwispelt kan hij pijn in, of uitval van zijn staart hebben.

Ook zijn er honden die hun kwispel niet 'af maken', je ziet dan een beweging die ongelijk is tussen links en rechts. Of een kwispel rondje waarbij de cirkel niet wordt afgemaakt.

EEN PRAKTIJKVOORBEELD:

MV:

ZESDE SYMPTOOM:

AFWIJKENDE STAARTSTAND

VM:

“ Het goed bedoelde uitje naar de markt om die lekkere kluif op te halen bij de slager verliep helaas even anders. Een voorbijganger reed met zijn zware volle boodschappenkar pardoes over de staart van de hond.....”

“Vaak blijkt bij het lichamelijk onderzoek, bij ons in de praktijk, dat de staartbotjes ten opzichte van elkaar niet goed kunnen bewegen. Eigenaren zeggen achteraf dat ze inderdaad niet aan de staart mogen zitten / de staart niet mogen borstelen, maar hebben niet de link naar pijn of ongemak gemaakt.

In de loop van een hondenleven treedt er vaak micro-trauma op, ook aan de staart, wat gaandeweg kan leiden tot een gevoelige staart. Dit trauma kan zich verder uitbreiden in stijfheid of gevoeligheid via de rug naar de kop en poten.

Het kan ook zijn dat je hond zijn staart ‘uit het midden’ draagt, dit kan een signaal zijn dat er een beperking in de beweging, van de staartbasis, aanwezig is. De staart wordt dan in rust meer naar rechts of links gehouden.”

7. 'WE HEBBEN EEN HIJGER IN ONS MIDDEN'

Hijgen is een symptoom wat meerdere oorzaken kan hebben. Het is de natuurlijke manier voor een hond om zijn warmte te reguleren.

Een hond kan alleen via de voetzolen zweten, wat op een warme ondergrond niet al te goed gaat.

ZEVENDE SYMPTOOM:

HIJGEN

MV:

VM:

“Het kan ook gebeuren dat een hond rustig ligt, zich omdraait en sneller begint te ademen. Dan zou dat zomaar kunnen, dat het verliggen pijn veroorzaakte.”

“Pijn en ongemak liggen dicht bij elkaar.

Kijk naar het totaalplaatje (het gehele dier) en laat je goed informeren door een professional.

Zeker als het hijgen plotseling ‘ontstaat’ is het van belang alert te blijven. Te bedenken wat er gebeurd is.

Wat je hond gegeten heeft. Of je bijvoorbeeld sokken, handschoenen of speeltjes ‘mist’.

Wat er tijdens de wandeling gebeurd is.

Samen wandelen betekent ook dat jullie elkaar in de gaten houden.

Is er met een stok gespeeld of een ‘piep’ gehoord tijdens de wandeling/ het spel?

Wat zie je nog meer voor veranderingen aan je hond? Kijk naar kleur van de slijmvliezen in de bek, de tong, z’n ogen. Let extra op de buikomvang en de ademhaling, is daar iets in veranderd. En hoe reageert je hond op jouw subtiele aanraking?”

ER IS MEER DAN DEZE 7 SYMPTOMEN!

Heb jij door bovenstaande informatie inzicht gekregen in wat vaak over het hoofd gezien wordt?

Veel gedragsproblemen bij honden ontstaan, naar onze ervaring, mede door onopgemerkte (lichamelijke en geestelijke) pijn.

Om jou en je hond te helpen pijn eerder te ontdekken hebben we dit e-boek geschreven.

Omdat we een groot voorstander zijn van kennisuitbreiding, is het mogelijk om bij ons je kennis te verbreden en verdiepen.

Wil jij meer weten over Pijn Bij Honden?

Wil jij als liefhebbende hondeneigenaar meer weten, beter leren herkennen wat er in jouw hond speelt en weten wat er allemaal mogelijk is? Kijk dan naar de workshops, lezingen en andere mogelijkheden die wij aanbieden.

Michelle Vrolijk & Viviane Miellet

TIP

Kijk naar het gehele dier.
Des te beter jij je hond leert kennen, zijn gewoontes maar ook zijn lichaam, des te beter je kunt 'zien' wanneer er iets verandert.
Wij kunnen je daar mee helpen.

MICHELLE VROLIJK

©Foto: Maayke Klaver

Naast puppy coaching, gedragsbegeleiding en speurlessen op 'vermist' personen, verzorgt Michelle Vrolijk ook regelmatig lezingen, workshops en opleidingen. Door middel van informatie, praktijkvoorbeelden en uitgebreid videomateriaal wordt gekeken naar zaken die het leven van hond en eigenaar beïnvloeden. Cursisten leren breder kijken, anders handelen, problemen voorzien en consequenties begrijpen. Ze krijgen als het ware een kijkje in het leven van hun hond waardoor het leven van beide wijzigt.

De opleidingen 'Pijn bij honden' zijn haar nieuwste initiatief, welke met veel enthousiasme zijn ontvangen. Daarom volgt er meer, veel meer!

Informatie kun je vinden op haar website: www.michellevrolijk.nl en op de diverse Facebook pagina's van Michelle.

Wil jij op de hoogte blijven? Meld je dan aan voor de nieuwsbrief van Michelle door een e-mail te sturen naar info@michellevrolijk.nl onder vermelding van 'nieuwsbrief'.

VIVIANE MIELLET

Naast de consulten en behandelingen in de (dierenartsen)praktijk, verzorgt Viviane Miellet samen met Tynke de Winkel regelmatig workshops en cursussen onder de naam VIVITY Academy.

Het thema is de samenhang tussen gedachtes, gedrag, gezondheid en geluk.

Combineer de Oosterse & Westerse gedachtes en geneeswijzen en krijg zo inzichten en kennis om de mens-dier relatie verder te verdiepen, samen gezonder en gelukkiger te zijn, jij en je hond.

Meer informatie over hoe jij de gezondheid van jouw hond kunt verhogen, samen met Tynke en Viviane, kun je vinden op de website www.anderedierenarts.nl en op Facebook en YouTube.

We sturen ongeveer 1x in de twee maanden een nieuwsbrief.

Mocht jij via die weg op de hoogte gehouden willen worden, geef dan je naam en e-mailadres door.

Doe dat via: nieuwsbrief@anderedierenarts.nl.

Wil jij jouw hond door Viviane na laten kijken op lichamelijke en 'emotionele' pijn, maak dan telefonisch of per e-mail een afspraak.

MET ANDERE OGEN

Wellicht kijk je nu met 'andere ogen' naar je hond en honden in het algemeen. Met deze 7 symptomen heb je een goed begin om zelf pijn bij je hond te herkennen.

Zie dit als een start, er zijn veel meer mogelijkheden pijn te herkennen. En dit kun je leren. Je zult het heel waardevol vinden 'anders' naar je hond te kijken. Het zal de band met je hond versterken. Hij zal je er dankbaar voor zijn.

“PIJN WORDT VAAK OVER HET HOOFD GEZIEN.”

MV: “Je hond is grotendeels afhankelijk van jou.

Investeer daarom in kennis, het brengt zo veel meer!”

VM: “Mensen vragen wel eens: “Zou hij pijn hebben?” of zeggen “Wat jammer dat m’n hond niet kan praten”.

Jouw hond vertelt heel veel, het is aan jou dit te (leren) verstaan, zijn '(lichaams)taal' te begrijpen!

EPILOOG MICHELLE VROLIJK OVER HAAR HOND LEX:

“De invloed van Lex op mijn leven was groot, hij gaf de aanzet tot onder andere de opleidingen Pijn bij honden.

Ik heb veel van hem geleerd. Hij heeft mijn kijk op honden, mensen en het leven veranderd. Mede door hem ben ik me steeds verder gaan verdiepen in honden en hun gedrag. Ik heb breder leren kijken en denken.

Daarom vonden Viviane en ik dat hij niet mocht ontbreken in dit boek. Ook al is Lex in 2017 overleden, ik hoop dat hij indirect het leven van veel honden en mensen zal beïnvloeden, net zoals hij mijn leven heeft beïnvloed. Iets mooiers kan ik me eigenlijk niet wensen.”

Michelle

Copyright © 2018
V.E.F.J. Miellet - M.M. Vrolijk
Eerste uitgave november 2018

Wij vinden het fijn als je ons e-boek deelt met mensen om je heen. Op deze manier hopen wij veel hondenliefhebbers te bereiken en ons steentje bij te dragen aan dierenwelzijn en gezondheid. Het is wel de bedoeling dat dit e-boek in zijn geheel doorgestuurd wordt of dat ze het zelf downloaden van de website(s).

www.michellevrolijk.nl
www.anderedierenarts.nl

Inhoud:
Michelle Vrolijk & Viviane Miellet

Vormgeving: Viviane Miellet

Foto's: Brenda Botermans, Maayke Klaver, Louis Zweers, Wendy de Moel, Ingrid den Boer, Tiny Dekker, Pixabay

Op meerdere foto's zijn ook auteursrechten van toepassing.

Waarde van dit e-boek €8,95

